

Proposició de llei de modificació de la Llei 6/1991, de 27 de març, de carreteres de la Comunitat Valenciana, presentada pel Grup Parlamentari Socialista (RE número 1.911). Admissió a tràmit. [RP P-80/XI - 26.09.2023]

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS VALENCIANES

La Mesa de Les Corts Valencianes, en la reunió del 26 de setembre de 2023, ha acordat admetre a tràmit la Proposició de llei de modificació de la Llei 6/1991, de 27 de març, de carreteres de la Comunitat Valenciana, presentada pel Grup Parlamentari Socialista (RE número 1.911).

D'acord amb el que disposen els articles 129.2 i 96.1 del Reglament de Les Corts Valencianes, se n'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de Les Corts Valencianes* i la comunicació al Consell.

Palau de Les Corts Valencianes
27 de setembre de 2023

President
Llanos Massó Linares

A LA MESA DE LES CORTS VALENCIANES

Gabriela Bravo Sanestanislaio, Rosa Peris Cervera i Rebeca Mariola Torró Soler, diputades i síndica, respectivament, del Grup Parlamentari Socialista, a l'empara del que es preveu en l'article 128 i següents del Reglament de Les Corts Valencianes, presenten la següent:

PROPOSICIÓ DE LLEI DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 6/1991, DE 27 DE MARÇ, DE CARRETERES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Aquesta proposició de llei es presenta acompanyada d'una exposició de motius, el text de la qual ha d'utilitzar-se com a antecedent preceptiu per a poder pronunciar-s'hi, d'acord amb el que s'estableix en l'article 128 i següents del Reglament de Les Corts Valencianes.

ÍNDEX

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

TÍTOL ÚNIC. Modificació de la Llei 6/1991, de 27 de març, de carreteres de la Comunitat Valenciana.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA ÚNICA. Derogació de normes

DISPOSICIÓ FINAL PRIMERA. Atribució de facultats

DISPOSICIÓ FINAL SEGONA. Entrada en vigor

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La prostitució és una forma extrema de violència contra les dones, suposa una mercantilització i cosificació del cos femení incompatible amb la dignitat de les persones, els drets i les llibertats de les quals els poders públics tenen l'obligació de protegir.

La prostitució és una crua expressió de la injustícia, la desigualtat i la dominació que pateixen les dones. Les persones en situació de prostitució són, en la seua majoria, dones i xiquetes que han patit violència, pobresa i exclusió social, mentre que els consumidors són fonamentalment homes. Es tracta, per tant, d'una greu manifestació de violència de gènere que redueix el cos de les dones a simple mercaderia per a satisfacció dels desitjos sexuals dels homes. Per això, no hi ha cap dubte que les dones prostituïdes són les víctimes i que se les obliga a endinsar-se en un món de violència sexual en totes les seues manifestacions del qual és molt difícil eixir.

Les dones en situacions de prostitució es troben en contextos subjacents de gran vulnerabilitat i solen ser víctimes de violència, exclusió socioeconòmica, xenofòbia i extorsió. El risc de patir violència física, psicològica i sexual per part dels consumidors i proxenetes també és molt elevat. El marc d'inseguretat en el qual viuen les dones prostituïdes s'agreuja per a aquelles que es troben en la via pública i s'ha de tenir en compte que la carretera és un dels llocs més populars de prostitució a la Comunitat Valenciana. Segons l'estudi *La prostitució femenina a la Comunitat Valenciana* (Serra, 2008), aquest entorn és el més perillós per a una dona prostituïda i les que allí es troben són les més empobrides, discriminades i amb major risc sanitari.

En concórrer tots aquests factors, no és possible parlar de prostitució exercida lliurement, un terme que pot provocar la normalització d'aquesta vulneració dels drets humans. Açò implica un impacte molt negatiu en la percepció de les relacions sexuals per part de la població jove i adulta, desvirtua l'equitat de gènere i contribueix a trivialitzar l'explotació sexual i la mercantilització de les persones.

Segons dades de Nacions Unides, Espanya és un dels països amb major demanda de prostitució del món. Un estudi recent de la Universitat de València (Ariño, 2022) apunta que, a la Comunitat Valenciana, hi ha entre 10.000 i 13.000 dones en situació de prostitució, almenys 164 locals identificats on es demanen serveis sexuals i 52.000 anuncis que ofereixen prestacions de la mateixa naturalesa. Un altre informe de la Universitat Miguel Hernández, dirigit per Fernando Miró, estima que un de cada cinc homes valencians hauria pagat per sexe alguna vegada en la seua vida.

Així mateix, la Comissió Mixta dels Drets de la Dona i de la Igualtat d'Oportunitats del Congrés dels Diputats calcula que els homes podrien arribar a representar el 99,7% del total de prostituidors. Les xifres ens mostren que la prostitució afecta de manera desproporcionada les dones, gran part d'elles en situació d'especial vulnerabilitat, i reforça la seua cosificació. Això representa una asimetria de poder intolerable i incompatible amb els principis d'igualtat que la democràcia promulga.

D'altra banda, els organismes internacionals assenyalen que la demanda de prostitució crea un entorn propici per al trànsit humà i el tràfic de persones, així com que les dones reclutades amb aquests fins són cada vegada més joves. Actualment, la tracta s'ha consolidat com un fenomen global molt lucratiu i en els territoris del corredor mediterrani té molta presència (Ariño, 2022). L'explotació sexual forçada s'ha apuntalat a l'Europa del sud i occidental: el continent ha deixat de ser zona de trànsit per a convertir-se en destinació.

A la llum d'aquestes dades, no es pot perdre de vista que la indústria de la prostitució s'està transformant en un sector econòmic més del nostre país, representant així el tercer negoci criminal més lucratiu després del tràfic d'armes i de drogues. Per això, la Comunitat Valenciana, com a societat decent i democràtica, hauria d'abolir-la i acabar amb aquesta vulneració sistemàtica dels drets humans.

Cal recordar que la Resolució del Parlament Europeu, de 26 de febrer de 2014, sobre explotació sexual i prostitució i el seu impacte en la igualtat de gènere considera la prostitució com a causa i conseqüència de la desigualtat de gènere, així com una forma d'esclavitud incompatible amb la dignitat humana i els seus drets fonamentals. Al seu torn, nombrosos tractats internacionals, ratificats per Espanya, com el Conveni d'Istanbul de 2011, la Convenció de Nova York de 1979 o el Conveni de Lake Success de 1949 fan referència explícita a eliminar tot tipus de violència masclista, inclosa la prostitució.

Si s'atén la definició que ens ofereix el Conveni d'Istanbul, no podem més que concloure que la prostitució és expressió de la violència exercida contra les dones per raons de gènere. Les Corts Valencianes ja van secundar aquesta posició quan van aprovar, a l'octubre de 2021, una proposició no de llei, presentada pels grups PSPV-PSOE, Compromís i Unides Podem, per a establir els mecanismes necessaris per a abolir la prostitució i acabar amb el tràfic de dones i de menors amb finalitat d'explotació sexual. També van instar les administracions, govern central, autonòmic i local a legislar en l'àmbit de les seues competències per a la penalització de tota persona que obtinga benefici de la prostitució o que compre prostitució amb sancions econòmiques i de presó.

Esment especial mereix la resolució aprovada pel Parlament Europeu, de 14 de setembre de 2023, que afirma que «el sexe només pot basar-se en el consentiment, que només pot atorgar-se lliurement i voluntàriament i que no pot substituir-se per l'intercanvi de diners; que la prostitució redueix els actes íntims a un valor monetari assignat; que l'explotació sexual mitjançant la prostitució aliena constitueix una greu violació dels drets i de la dignitat de les dones». A més, insta els estats membres «que garantisquen que es castigue com a delictes penals l'explotació de la prostitució d'una altra persona, encara que siga amb el seu consentiment».

I també demana als estats membres «que es castigue com a infracció penal el fet de sol·licitar, acceptar o obtenir un acte sexual d'una persona a canvi d'una remuneració, la promesa d'una remuneració, el subministrament d'un benefici en espècie o la promesa de tal benefici».

Les dades deixen pocs dubtes respecte que la prostitució afecta de manera desproporcionada les dones, particularment les que provenen de contextos d'especial vulnerabilitat, i que els poders públics han d'actuar de manera urgent. Tot això indica que s'han d'aplicar les mesures legislatives necessàries per part del Consell per a abolir la prostitució en tot el territori de la Comunitat Valenciana.

En definitiva, aquesta reforma té com a objectiu l'eliminació de tota forma de prostitució que es desenvolupa al sistema viari de la Comunitat Valenciana regulat per la Llei 6/1991, de 27 de març, de carreteres de la Comunitat Valenciana, per tal d'avançar així en la construcció d'una societat més igualitària i lliure de violència contra les dones i altres col·lectius afectats per la prostitució.

II

Aquesta proposició de llei persegueix la promoció de la igualtat i la protecció de les víctimes de la prostitució i centra el focus en el prostituïdor i en el proxeneta. L'administració ha de salvaguardar les víctimes del sistema de prostitució, mai sancionar-les, la qual cosa suposaria culpabilitzar i estigmatitzar el col·lectiu que ha de ser emparat. Aquests fins perseguits només poden aconseguir-se a través d'una reforma legislativa dins de les competències de la Generalitat.

Per la resolució de 25 de febrer de 2021, de la consellera de Justícia, Interior i Administració Pública, es va crear i regular la composició i funcionament del Fòrum Valencià per a l'Abolició de la Prostitució, l'objectiu del qual va ser diagnosticar i proposar les possibles modificacions normatives d'àmbit autonòmic. Aquest fòrum, compost per quaranta persones expertes i professionals, també va estudiar i va proposar mesures per a garantir la protecció dels drets de les persones prostituïdes des d'una perspectiva integral. Fruit del treball desenvolupat en el fòrum, es va elaborar un informe de mesures i es va proposar la reforma de la Llei 6/1991, de 27 de març, de carreteres de la Comunitat Valenciana.

Així doncs, la proposta de modificació de la Llei 6/1991, de 27 de març, de carreteres de la Comunitat Valenciana pretén: *a)* regular com a conducta constitutiva d'infracció l'activitat d'explotació sexual en les carreteres que són competència directa de la Comunitat Valenciana; *b)* determinar la tipologia de la infracció que suposa la sol·licitud, negociació o acceptació de serveis sexuals retribuïts; *c)* disposar el caràcter no sancionador de la norma cap a les persones que estan sotmeses a aquest tipus d'explotació sexual, atès que això suposaria una doble victimització de qui ho pateix, i *d)* establir procediments de protecció, suport, inserció i ajuda a les persones en situació de prostitució.

En aquesta línia, s'inclou una disposició addicional que recorda el caràcter protector de la norma cap a les víctimes de prostitució. Les conductes descrites en cap cas poden ser motiu de sanció per a elles. Per això mateix, s'indica la necessitat d'establir un protocol d'actuació que ajude i assistisca aquest col·lectiu de manera especialitzada.

En definitiva, aquesta proposta persegueix obrir el camí cap a l'abolició de la prostitució que es desenvolupa en les carreteres i camins regulats per la Llei 6/1991 per a avançar així en la construcció d'una societat més igualitària i lliure de violència contra les dones i altres col·lectius afectats per la prostitució.

III

L'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana, aprovat per la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol (modificat per la Llei orgànica 1/2006, de 10 d'abril, i per la Llei orgànica 3/2019) atribueix a la Generalitat en l'article 49.14 la competència exclusiva en carreteres i camins l'itinerari dels quals transcórrega íntegrament dins del territori de la Comunitat Valenciana, així com en l'article 49.1.26.^a la competència en la promoció de la dona.

La Llei 6/1991, de 27 de març, de la Generalitat, regula el règim d'infraccions i sancions relacionats amb el funcionament del sistema viari de la Comunitat Valenciana.

Així, els dos títols competencials esmentats ens habiliten i ens insten a dur a terme una reforma en aquesta norma per a contribuir a abolir la prostitució a la Comunitat Valenciana, i afavorir la promoció de la igualtat entre dones i homes.

D'acord amb el que disposa l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, aquesta llei s'ajusta als principis de bona regulació, ja que compleix amb els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

En relació amb el principi de necessitat i eficàcia, tal com s'ha explicat adés, aquesta norma contribuirà a promoure la igualtat entre homes i dones. A més, els fins perseguits només es poden aconseguir a través d'una reforma legislativa.

En virtut del principi de proporcionalitat, aquesta llei conté la regulació imprescindible per a atendre la necessitat que cal cobrir amb la norma, i com a garantia del principi de seguretat jurídica, s'exerceix de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, nacional i de la Unió Europea.

En aplicació del principi de transparència, es possibilita l'accés a la normativa en vigor i es defineixen els objectius de la iniciativa i la seua justificació en l'exposició de motius.

En aplicació del principi d'eficiència, s'eviten càrregues administratives innecessàries o accessòries, i es racionalitza, en la seua aplicació, la gestió dels recursos públics.

IV

Podríem afirmar que les modificacions estan pensades en dos sentits: una primera part que regula les conductes constitutives d'infracció i en determina la tipologia, i una segona part que tracta de protegir les víctimes de l'explotació sexual oferint-los garanties, protecció, suport, ajuda i seguretat.

Així doncs, en primer lloc, s'inclou un article nou al final del títol VIII amb un apartat. Aquest té la pretensió de prohibir qualsevol activitat, en les carreteres de domini públic i competència de la Generalitat, que atempte contra la dignitat humana i els drets de les dones, a fi de garantir el compliment dels convenis internacionals per a combatre l'explotació sexual.

En segon lloc, es modifica l'article 41 de la llei en dos sentits. S'inclouen dos conductes constitutives d'infracció i es tipifiquen com a greus. Aquestes estan incloses en l'apartat tercer de l'article i parlen de la sol·licitud de serveis sexuals retribuïts i de l'ocupació de les zones de domini públic per a consumir prostitució.

En tercer lloc, una de les qüestions més importants d'aquesta modificació de la llei és la visió de protecció de les dones que es té en tot moment, això és així perquè com ja s'ha explicat adés, són elles les qui pateixen en la gran majoria aquesta explotació sexual i tipificar les sancions no pot anar mai en detriment dels seus drets. Així doncs, s'inclou un apartat nou en aquest article per a deixar clar que les conductes descrites en cap cas poden ser motiu de sanció per a elles. No podem oblidar que elles són les víctimes i són les qui pateixen aquesta activitat d'explotació sexual que està donant-se, en gran part, en les carreteres de la Comunitat Valenciana.

En aquesta mateixa línia s'inclou una disposició addicional que, per finalitzar, torna a recordar el caràcter protector de la norma cap a les víctimes de la prostitució. En aquest cas s'indica la necessitat d'establir un procediment d'actuació que ofereix a les persones en situació de prostitució unes garanties. S'ha d'establir un protocol per a ajudar i protegir aquestes persones i també per a coordinar la Generalitat amb la resta d'administracions que estiguen implicades en la seua assistència, protecció i intervenció. A més, la Generalitat haurà de destinar la recaptació econòmica obtinguda de la seua potestat sancionadora a finançar els plans de protecció integral de les víctimes prostituides.

TÍTOL ÚNIC

MODIFICACIÓ DE LA LLEI 6/1991, DE 27 DE MARÇ,
DE CARRETERES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

U. S'inclou un article nou al final del títol VIII:

En les zones de domini públic, de protecció i de reserva, es prohibeix qualsevol activitat que atempte contra la dignitat humana i, en particular, els drets de les dones, a fi de garantir el compliment dels convenis internacionals per a combatre l'explotació sexual.

Dos. Es modifica l'article 41:

41.3: S'inclouen dues noves conductes constitutives d'infracció greu a l'apartat 3:

j) Sol·licitar, negociar o acceptar, directament o indirectament, serveis sexuals retribuïts en els espais subjectes a l'àmbit d'aplicació i abast d'aquesta llei.

k) Ocupar temporalment de les zones de domini públic, de protecció i de reserva per a realitzar-hi qualsevol activitat de caràcter sexual a canvi de retribució, en diners o en espècie o qualsevol altra prestació, que no són compatibles amb la seguretat i finalitat de la via.

41: S'inclou un nou apartat:

5. Les conductes descrites en els títols VIII i IX d'aquesta llei, en cap cas seran motiu de sanció per a les dones en situació de prostitució o víctimes d'explotació sexual.

Tres. S'inclou una disposició addicional nova:

DISPOSICIÓ ADDICIONAL ÚNICA

La Generalitat elaborarà un pla de suport i protecció a les persones prostituïdes localitzades en les carreteres de la Comunitat Valenciana.

La Generalitat es coordinarà amb la resta d'administracions públiques per a la implantació de les mesures de suport i protecció contingudes en el pla integral que garantirà a les víctimes recursos sanitaris, formatius, laborals així com recursos residencials.

Tots els fons obtinguts per la Generalitat en l'exercici de la seua potestat sancionadora en l'àmbit relacionat amb la prostitució es destinaran a finançar els plans d'ajuda i protecció integral de les víctimes prostituïdes

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA ÚNICA

Derogació de normes

Queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al que disposa aquesta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Atribució de facultats

Es faculta el Consell de la Generalitat per a dictar les disposicions normatives que es consideren necessàries per al compliment i desenvolupament d'aquesta llei.

Segona

Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Corts Valencianes, 18 de setembre de 2023
Gabriela Bravo Sanestanislaio
Rosa Peris Cervera
Rebeca Mariola Torró Soler